

Liv Danyèl la — Nimewo san swasannsenk

Dévoiler la tapisserie prophétique : d'Alexandre le Grand à la Rome moderne

Jeff Pippenger
2024-03-29

Koulye a, n ap konsidere istwa ki te dewoule apre lanmò toudenkou Aleksann Legran an, ki reprezante peryòd ki soti nan ane 538 rive jouk nan tan lafen an, an 1798.

Epi lè li va leve kanpe, wayòm li a va kraze, e l ap divize nan direksyon kat van syèl la; men li p ap ale bay desandan li yo, ni dapre dominasyon li te egzèse a; paske wayòm li a va rache, e yo va bay lòt moun apa de sa yo. Wa sid la va vin fò, ansanm ak youn nan chèf li yo; men li menm va vin pi fò pase li, e l ap gen dominasyon; dominasyon li a va yon gran dominasyon. E nan fen kèk ane yo va mete tèt yo ansanm; paske pitit fi wa sid la va vini bò kote wa nò a pou fè yon akò: men li p ap kenbe fòs bra li; ni li menm p ap kanpe, ni bra pa l la; men y ap lage li, ansanm ak moun ki te mennen l yo, ak sila ki te fè l fèt la, ak sila ki te soutni li nan tan sa yo. Men soti nan yon branch rasin li yo, youn va leve kanpe nan plas li; li va vini ak yon lame, l ap antre nan fòtrerès wa nò a, l ap aji kont yo, e li va genyen laviktwa. L ap mennen tou ann Ejip kòm prizonye bondye pa yo, ansanm ak chèf yo, ak bèl veso presye yo an ajan ak an lò; epi li va dire plis ane pase wa nò a. Konsa, wa sid la va antre nan wayòm li a, epi l ap retounen nan pwòp peyi pa l. Danyèl 11:4–9.

Finalman, apre wayòm Aleksann Legran an te kraze, sila yo ki t ap lite pou pran kontwòl ansyen wayòm nan te vin tounen de wayòm prensipal. Youn se te wayòm ki t ap kontwole pati sid ansyen anpi Aleksann lan, epi lòt la t ap kontwole pati nò a. Depi lè sa a, nan narasyon pwofetik la, yo idantifye yo senpleman kòm wa sid la ak wa nò a. Lè lit la pou dominasyon mondyal la rive nan pwèn kote yo montre l sèlman ant wa nò a ak wa sid la, senbòl de wayòm sa yo kontinye sèvi atravè tout chapit la.

Nan vèsè senk la, wa sid la tabli, e li gen fòs; men wa nò a tou gen fòs, e wayòm li pi laj. Apre sa, nan vèsè sis la, wa sid la pwopoze yon alyans ak wayòm nò a. Trete lapè a vin garanti lè wa sid la bay wa nò a pitit fi li, pou wa nò a te kapab marye avè l epi ratifye alyans yo a pa yon lyen familyal. Wa nò a dakò, li mete madanm li sou kote, epi li marye prensès ki soti nan sid la, e alyans lan te inisye.

Finalman, prinsès sid la fè yon pitit gason; men, alafen, wa nò a vin bouke ak nouvo madanm li, li mete l sou kote, menm jan li te fè ak premye madanm li, epi li repran premye madanm li. Men, tousuit lè premye madanm nan retabli e li jwenn okazyon, li touye wa nò a, lamarye sid li a, pitit li a, ak tout lantouraj ejipsyen li. Zak premye madanm nan ki touye prinsès sid la ansanm ak pitit li a fè fanmi prinsès sid la fache anpil, e youn nan frè li yo leve yon lame epi li atake wayòm nò a.

Lame sid la genyen batay sou wa nò a, epi premye madanm ki te fè asasinen wa nò a, ansanm ak lamarye sid li a ak pitit la, yo egzekite apre sa. Pitit gason premye madanm nan, ki te enstale kòm

wa k ap gouvène nò a lè papa li te mouri, yo pran l prizonye epi wa sid la mennen l tounen ann Ejip, ansanm ak kèk zafè ejipsyen ak zidòl wayòm nò a te pran nan wayòm sid la nan batay anvan yo. Lè wa nò yo te pran an rive ann Ejip, li tonbe sou yon chwal epi li mouri. Uriah Smith idantifye istwa a konsa.

«VÈSÈ 6. Epi nan fen ane yo, yo pral mete tèt yo ansanm; paske pitit fi wa sid la pral vini kote wa nò a pou fè yon akò; men li p ap kenbe fòs bra a; ni li menm p ap kanpe, ni bra li; men y ap livre li, ansanm ak moun ki te mennen li, ak sila ki te fè li fèt, ak sila ki te soutni li nan tan sa yo.»

“Te gen lagè souvan ant wa peyi Lejip yo ak wa Siri yo. Sa te sitou konsa avèk Ptolome Filadèlf, dezyèm wa peyi Lejip la, ak Antyòk Teyòs, twazyèm wa Siri a. Finalman yo te dakò fè lapè avèk kondisyon pou Antyòk Teyòs te mete premye madanm li a, Lawodis, ansanm ak de pitit gason li yo, ale, epi pou l te marye ak Berenis, pitit fi Ptolome Filadèlf la. Konsa, Ptolome te mennen pitit fi li bay Antyòk, epi li te ba li avèk li yon dèt imans.

“‘Men, li p ap kenbe fòs bra a;’ sa vle di, enfluyans li ak pouvwa li après Antiochus. Epi se konsa sa te rive; paske, kèk tan apre sa, nan yon mouvman lanmou, Antiochus te fè premye madanm li a, Laodice, ansanm ak pitit li yo, retounen ankò nan palè a. Lè sa a, pwofesi a di: ‘Ni li menm [Antiochus] p ap kanpe, ni bra li a,’ oswa desandans li. Laodice, lè yo te retabli li nan favè ak pouvwa, te pè pou, akòz chanjman tanperaman li, Antiochus ta fè l tonbe ankò nan dezagremman, epi ta fè Berenice tounen; e, lè li te vin kwè pa t gen anyen ki pi piti pase lanmò li ki ta ka yon pwoteksyon efikas kont yon evantyalite konsa, li te fè yo pwazonnen li yon ti tan apre. Ni desandans li pa Berenice pa t ranplase li nan wayòm nan; paske Laodice te mennen zafè yo yon jan pou l te asire twòn nan pou premye pitit gason li a, Seleucus Callinicus.”

“Men mechanste sa a pa t ka rete lontan san pinisyon, jan pwofesi a kontinye predi l, e jan istwa ki vin apre a pwouve l.”

“VÈSÈ 7. Men, soti nan yon branch nan rasin li yo, yon moun va leve nan plas li; li va vini ak yon lame, li va antre nan fòtrès wa nò a, li va aji kont yo, e li va genyen batay la. 8. Li va mennen tou ann Ejip an kaptivite bondye yo, ak chèf yo, ansanm ak veso presye yo ann ajan ak an lò; e li va dire plis ane pase wa nò a. 9. Konsa wa sid la va antre nan wayòm li, epi li va retounen nan pwòp peyi pa li.”

“Branch sa a ki soti nan menm rasin ak Berenis la se te frè li, Ptolome Euyèjèt. Li pa t gen tan pran plas papa l, Ptolome Filadèlf, sou wayòm peyi Lejip la, san li pa t limen ak dezi pou vanje lanmò sè li, Berenis; li leve yon lame imans, li anvayi teritwa wa nò a, sètadi Seleikis Kalinikis, ki t ap gouvène an Siri ansanm ak manman li, Laodis. Epi li te genyen batay sou yo, rive jouk li te konkeri Siri, Silisi, rejyon anwo yo lòt bò Larivyè Lefrat la, ak prèske tout Lazi. Men lè li tande yon sedisyon te leve nan peyi Lejip ki te mande pou li retounen lakay li, li piye wayòm Seleikis la, li pran karant mil talan ajan ak veso presye, ansanm ak de mil senk san imaj dye yo. Pami yo te gen imaj Kambiz te pran depi lontan nan peyi Lejip epi li te pote ann Pès. Moun peyi Lejip yo, ki te nèt ale bay tèt yo nan idolatri, te bay Ptolome tit Euyèjèt, oubyen Byenfektè a, kòm yon konpliman poutèt konsa, apre anpil ane, li te retabli dye pa yo ki te an kaptivite.”

“Sa a, dapre Bishop Newton, se relijiye Jérôme te bay, li te rale l sòti kot ansyen istòryen yo; men, li di, i ni otè ki toujou la jòdi-a ki ka konfirmé plizyè menm detay-la. Appian ka fè nou sav ki Laodice, apwé i té fè yo tchwé Antiochus, epi apré li menm Bérénice èk timanmay li, Ptolémée, gason Philadelphus, pou vanjé sé asasina sala, ataké Siri, tchwé Laodice, epi pou suiv jis Babilòn. An Polybe nou ka aprann ki Ptolémée, yo té ka kriyé Euergetes, antan i té plen gwo kòlè pou mannyè yo té maltwé sè’y Bérénice èk mechainste, maché épi an lame anlè Siri, epi pran lavil Séleucie, yo té kontiné gadé’y pou plizyè lanné apwé sa anba garnizon wa Léjip yo. Konsa i antwé an fòtwès wa nò a. Polyaeus ka déklaré ki Ptolémée té vini mèl tout péyi-a dépi Mòn Taurus jis an Lenn, san lagè ni batay; men i bay sa pa erè bay papa-a pito ki gason-an. Justin ka soutni ki si Ptolémée pa té raplé an Léjip poutji an sédisyon andidan péyi-a, i té ké posédé tout wayòm Séleucus. Konsa wa sid-la vini an dominasyon wa nò a, epi i viré an péyi pa’y, menm kon pwofèt-la té ja anonnsé. Epi i osi kontiné viv plis lanné pasé wa nò a; paski Séleucus Callinicus mò an ekzil, poutèt an tonbé sòti asou chwal li; epi Ptolémée Euergetes siviv li pandan kat oben senk lanné.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 250–252.

Yon karakteristik pwofetik Wòm, e se poutèt sa wa nò a, se ke, pou l etabli sou twòn nan, li dwe konkeri twa obstak jewografik. Premye wa nò a apre wayòm Aleksann lan te fin kraze a, se te Seleukis Nikatò, ki te sèvi kòm yon jeneral pou Ptoleme (wa sid la) pandan yon ti tan ant 316 ak 312 anvan Kris. Vèsè senk la pale de reyalye sa a lè li di: “Wa sid la va fò, ak youn nan chèf li yo; epi li va vin pi fò pase li.” Ptoleme te wa sid la, e li te gen yon jeneral (youn nan chèf li yo) ki te destine pou l vin pi fò pase Ptoleme, epi dènye fraz vèsè senk la di: “epi li va gen dominasyon; dominasyon li va yon gran dominasyon.” Jeneral Ptoleme a, Seleukis, te dwe vin premye wa nò a. Men, pou Seleukis te kapab vin wa nò a, li t ap bezwen separe ak wa sid la, epi apre sa konkeri twa zòn jewografik.

Premye rejyon Seleucus te konkeri se te Lès la an 301 av. J.-K. Apre sa, li te konkeri Lwès la (ki te anba kontwòl siksesè Cassander a) an 286 av. J.-K., epi ansuit li te pran twazyèm teritwa li nan Nò a lè li te konkeri Lysimachus an 281 av. J.-K. Wa nò a te tabli sou twòn nan an 281 av. J.-K.

Trete lapè ki te fòme annapre ak wa sid la te fèt an 252 anvan Jezi Kris. Sis ane apre, an 246 anvan Jezi Kris, Berenis (prensès sid la), pitit gason li a, ansanm ak tout lantouraj li yo, te touye. Apre sa, wa sid la te pran pitit gason Laodis la, Seleucus Callinicus, e li te mennen l tounen avè l ann Ejip, kote li te mouri lè li te tonbe sot sou yon chwal. Rèy premye wa nò a te dire depi 281 anvan Jezi Kris rive 246 anvan Jezi Kris, sa ki fè trantsenk ane.

Premye wa nò a nan chapit onz la te konkeri twa obstak jewografik pou l te kapab tabli sou twòn nan. Wòm payen an tou te konkeri twa obstak jewografik pou l te kapab tabli sou twòn nan [Gade Danyèl 8:9], epi Wòm papal la te konkeri twa obstak jewografik pou l te kapab tabli sou twòn nan [Gade Danyèl 7:20]. Wòm modèn nan tou konkeri twa obstak jewografik pou l tabli sou twòn nan [Gade Danyèl 11:40–43].

Yon fwa yo te etabli l sou twòn nan, premye wa nò a te gouvène pandan trantsenk ane. Yon fwa yo te etabli l sou twòn nan, Wòm payen an te gouvène pandan yon “tan” (twasanswasant ane). Yon fwa yo te etabli l sou twòn nan, Wòm papal la te gouvène pandan “yon tan, de tan, ak mwatye yon

tan” (mil de san swasant ane). Yon fwa yo te etabli l sou twòn nan, Wòm modèn nan pral gouvène pandan karannde mwa senbolik (yo note sa tou kòm “yon èdtan”).

Sè White fè nou konnen ke “yon gran pati nan listwa ki ekri nan Daniel chapit onz la gen pou l repete.” Apre sa li site vèsè trantye ak youn rive trantye ak sis, epi li di, “sèn ki sanble ak sa yo dekri nan pawòl sa yo pral fèt.” Nan vèsè sa yo, Wòm papal la (abominasyon ki fè dezolasyon an) “plase” sou twòn nan an 538, epi apre sa li pèsekite pèp Bondye a pandan “anpil jou” (mil desan swasant ane), jouk premye “endiyasyon” an fin akonpli an 1798. Istwa vèsè trantye ak youn rive trantye ak sis la repete nan sis dènye vèsè chapit onz la, men istwa sa a te deja tipifye avèk yon presizyon pafè nan vèsè senk rive nèf yo.

Etablisman Sélèkus kòm wa nò a nan ane 281 anvan Jezikri a aliyen ak ane 538 la. Toule de reprezante monte wa nò a sou twòn nan lè konkèt twa obstak jewografik yo fin rive nan bout li. Peryòd dominasyon pap la eksprime plizyè fason: mil desan swasant jou, karann-de mwa, yon tan, de tan ak mwaye yon tan, yon espas, ak twa ane edmi. Gouvènman Sélèkus la te dire trannsenk ane, e yon dizyèm, oswa yon ladim, nan trannsenk se twa edmi. Yon dizyèm nan trannsenk ane eksprime tou kòm “twa-pwen-senk” (3.5) ane. “Twa ane edmi” se yon senbòl peryòd dominasyon pap la.

Papat la te resevwa blesi mòtèl li an 1798 lè wa sid la, Napoleon Bonaparte (ki vle di “pitit favorize a”), te voye jeneral li pou pran pap la an kaptivite. Yon ane apre, an 1799, pap la te mouri ann egzil, menm jan premye wa nò a te mouri tou, li menm ki te deja mennen an kaptivite pa wa sid la. Seleucus Callinicus te mouri lè li te tonbe sot sou yon chwal pandan li te prizonye ann Ejip. Pap la se sila a ki te monte sou bèt la. Bèt la te reprezante sistèm politik pap la te sèvi avè l pou akonpli zèv satanik li yo. Bèt sa a te touye an 1798, e pap la ki te monte sou li epi ki te gouvène sou bèt la te mouri yon ane apre. Seleucus Callinicus te mouri lè li te tonbe sot sou yon chwal (bèt li te monte sou li a). Kaptivite papat la an 1798 ak 1799 te yon tipifikasyon pafè de kaptivite premye wa nò a.

Sa ki te fè kòlè wa sid la tonbe sou wa nò a, se te yon trete lapè ki te kraze, sa ki te reprezante pa mete Berenis (lamarye sid la) sou kote, epi pa lanmò li ki te vini apre sa anba men Laodise. Napoléon te antre nan yon trete lapè ant Lafrans Revolisyonè a ak eta papal yo an 1797. Yo te bay trete a non vil Tolentino nan Ankona, Itali, kote yo te siyen li. Ofisyèlman, li te fini nan mwa fevriye 1798, lè Lafrans te pran pap la prizonye. Rezon ki fè yo te anile trete a, se efò Lafrans t ap fè pou gaye Revolisyon li a.

Jeneral Duphot, ki te yon jeneral Napoleon, te nan Wòm an 1797 kòm yon pati nan fòs ekspedisyonè franse yo te voye pa Direktwa a, gouvènman ki t ap dirije Lafrans nan epòk sa a. Objektif ekspedisyon franse a ann Itali, ki te gen ladan prezans Jeneral Duphot nan Wòm, se te pou soutni Repiblik Women an, yon eta kliyan ki te dire yon ti tan e fòs revolisyonè franse yo te etabli nan Penensil Italyen an. Pandan peryòd sa a, franse yo te patisipe aktivman nan soutni mouvman revolisyonè yo ak gaye ideyal revolisyonè yo atravè Ewòp. Ann Itali, yo t ap chèche ranvèsè monachi yo epi etabli repiblik ki te pran modèl sou Repiblik franse a.

Prezans ak aksyon Duphot yo nan Wòm te pwovoke opozisyon nan men faksyon konsèvatè yo, ansanm ak patizan Eta Papal yo ak aristokrat lokal yo. Nan mwa desanm 1797, pandan yon

konfwontasyon ant twoup franse yo ak patizan Eta Papal yo, yo te asasinan Jeneral Duphot; konsa, yo te tabli pretèks ki ta pèmèt Napoléon voye Jeneral Berthier pran pap la an kaptivite nan ane apre a. Yon trete lapè ki te kraze ant wa sid la ak wa nò a te bay motivasyon an, nan toude istwa yo, pou wa nò a te pran an kaptivite pa wa sid la.

Vèsè uit la di: “li pral pote ale ann Ejip kòm prizonye bondye yo tou, ansanm ak chèf yo, ak veso presye yo an ajan ak an lò.” Lè Ptolome te retounen ann Ejip an akonplisman vèsè sa a, Ejipsyen yo te ba li tit “Euergetes” (Byenfektè a), kòm yon omaj pou travay li te fè lè li te retounen zidòl yo ak objè sakre yo ki wa nò a te pran nan men yo anvan sa. An 1798, Fransè yo te piye lavil Wòm. Istoryen yo fè konnen ke, nan yon sèl jou sèlman, yo te wè senksan cha ki t ap rale pa chwal, anba yon gwo gad militè, ap kite vil la.

Pwosesyon an te genyen yon kantite imans eskilti ansyen ak penti Renesans Lafrans t ap sezi selon trete lapè Tolentino a yo te vyole. Pami zèv sa yo te gen gwoup Laocoon an, Apollo Belvedere a, Gòl k ap Mouri a, Kipid ak Psiké, Aryàn sou Naxos, Venis Medici a, ak figi kolosal Tibè a ak Nil la; tapi dekore ak penti Rafaèl yo, pami yo Transfigirasyon an, Madonna di Foligno a, Madonna della Sedia a, Santa Conversazione Tisyen an; ansanm ak anpil lòt zèv ankò. Se sèlman plizyè ane apre sa yo te ekspozè trezò sa yo yo te vòlè yo nan Musée Napoléonien an nan Louvre la, ki te louvri an 1807. Menm jan yo te selebre Ptolemey poutèt li te retounen trezò Ejipsyen yo, yo te mete trezò yo te pote soti lavil Wòm yo nan pati mize a ki te pote non Napoléon.

Vèsè senk rive nèf yo se yon paralèl pafè ak listwa ki kòmanse nan ane 538 epi ki fini an 1798 ak 1799. Yo aliyen ak vèsè trant-e-en rive trant-sis yo, sa ki reprezante nan dènye sis vèsè chapit la, ki dekri dènye ranfòsman Wòm modèn nan pandan li konkeri twa obstak, epi finalman rive nan fen li san pèsoun pou ede li. Apre sa, vèsè dis la adrese listwa ane 1989 la.

Men, pitit gason li yo pral eksite, e y ap rasanble yon foul gwo fòs; epi youn pral sètènman vini, debòde, epi travèse; apre sa li pral tounen, epi l ap eksite ankò, jis rive jouk nan fòtrès li. Danyèl 11:10.

Akonplisman istorik vèsè dis la prefigire ane 1989, lè papote a, nan yon alyans sekre ak Ronald Reagan, “debòde” epi “travèse” Inyon Sovyetik la, pandan li te kite sèlman fòtrès li a (Larisi), lè Inyon Sovyetik la (USSR) te fonn apre Perestroika.

Epi nan tan lafen an, wa sid la pral pouse sou li; epi wa nò a pral vini kont li tankou yon toubiyon, avèk cha lagè, avèk kavalye, epi avèk anpil bato; epi li pral antre nan peyi yo, li pral debòde epi pase sou yo. Danyèl 11:40.

Istwa vèsè dis la reprezante yon vanjans kont konkèt wa nò a pa wa sid la nan ane 246 anvan Jezikri, epi li tipifye yon vanjans kont konkèt wa nò a pa wa sid la an 1798. Vèsè karant la te kòmanse ak tan lafen an an 1798, lè wa sid la (Lafrans ate) te bay wa nò a (pouvwa papal la) blesi mòtèl la, epi li te akonpli avèk efondreman Inyon Sovyetik la nan tan lafen an an 1989. Tan lafen an an 1798 la reprezante nan vèsè karant la pa ekspresyon an: “E nan tan lafen an wa sid la va pouse sou li.” “De pwèn an” (:) ki separe dènye pati vèsè a, make pwochen “tan lafen an” an 1989. “E wa nò a va vini kont li tankou yon toubiyon, ak cha, ak kavalye, ak anpil bato; epi li va antre

nan peyi yo, epi li va debòde epi pase sou yo.”

N ap kontinye etid sa a nan atik k ap vini an.

“Chak nasyon ki parèt sou sèn aksyon an te resevwa pèmasyon pou okipe plas li sou tè a, pou yo te ka wè si li t ap akonpli objektif ‘Siveyan an ak Sentepri a.’ Pwofesi a te trase monte ak tonbe gwo anpi mond lan yo—Babilòn, Mèd-Pès, Lagrès, ak Wòm. Pou chak ladan yo, menm jan ak nasyon ki te gen mwens pouvwa, istwa a te repete tèt li. Chak te gen peryòd eprèv pa li, chak te echwe, glwa li te fennen, pouvwa li te disparèt, epi yon lòt te pran plas li....”

“Depi monte ak desann nasyon yo, jan sa parèt klè nan paj Ekriti Sen yo, yo bezwen aprann kijan tout glwa sèlman ekstèn ak monn nan pa vo anyen. Babilòn, ak tout pouvwa li ak tout mayifisans li, ki mond nou an pa janm wè ankò depi lè sa a,—pouvwa ak mayifisans ki, pou pèp epòk sa a, te sanble tèlman estab ak dirab,—ala nèt li disparèt! Tankou ‘flè zèb la,’ li peri. Konsa tou, tout sa ki pa gen Bondye kòm fondasyon li peri. Se sèlman sa ki mare ak objektif Li epi ki eksprime karaktè Li ki ka dire. Prensip Li yo se sèl bagay fèm mond nou an konnen.”
Education, 177, 184.